Osztrák professzor a filmről és az osztrák fiatalokról

A József Attila Tudományegyetem filmesztétikai speciálkollégiuma legutóbb nagysikerű összejövetelen vett részt. Dr. Siegmund Kennedy bécsi professzor tanulságos előadását hallgatták meg a filmről és az osztrák ifjúságról. A professzor a »Jó Film« elnevezésű társadalmi szerv egyik vezetője, amely azt tűzte ki maga elé, hogy az osztrák ifjúságot az igazán művészi filmek élvezésére nevelje.

Előadásában tulajdonképpen a »Jó Film«-mozgalom munkájáról számolt be, de egyben néhány fontos kérdés területén

bepillantást nyújtott a nyugati életbe.

Különösen tanulságosak voltak az értelmiség helyzetéről mondott szavai.

Az osztrák értelmiség körében számunkra szinte érthetetlen előítélet uralkodik a filmmel szemben. Van olyan tanár, Kennedy professzor tanúsága szerint, aki tíz-tizenöt éve nem volt moziban, mert utoljára rossz filmet látott. Ez a visszás helyzet teszi szükségessé

a »Jó Film«-mozgalmat, amely propagandával, gyakorlati intézkedésekkel, javaslatokkal hívja fel az iskolák figyelmét erre a fontos problémára.

Olyan figyelemre méltó eredményt is értek el e munka folyamán, amit mi is irigykedéssel szemlélhetünk. A művelődésügyi miniszter rendelete

az iskolákat évenkénti négy szervezett mozilátogatásra kötelezi,

s olyan ismeretterjesztő, tudományos vagy játékfilmek közt választhatnak, melyek az erre a célra kiadott prospektuson szerepelnek. Az előadó által kiosztott dokumentumok arról tanúskodnak, hogy ezek valóban nevelőértékű, művészi alkotások.

Elmondható tehát, hogy ez a mozgalom számunkra is ad tanulságot, arra vonatkozólag, hogyan használhatjuk fel a filmet, mint különleges, hatékony eszközt a nevelésben.

Ezután a hallgatók kérdéseket intéztek az előadóhoz, aki egy kérdésre válaszolva az osztrák filmgyártás helyzetét ecsetelte.

Az osztrák film teljesen a nyugatnémet tőkétől függ, és szerinte ez okozza az utóbbi évek termésének gyenge színvonalát.

Az összejövetel után elmondhatták a résztvevők, hogy dr. Kennedyben szimpatikus közéleti személyiséget ismertek meg, aki nyugaton, polgári viszonylatban haladó törekvéseket képvisel. Hasonló vendégek meghívása továbbra is igen hasznos lenne látókörünk bővítése céljából.

K. J.

Szegedi egyetemisták sikerei

a Ki mit tud? utolsó selejtezőjén

Szegeden rendezték meg a Magyar Televízió és a KISZ Központi Bizottsága által kezdeményezett **Ki mit tud?** ifjúsági vetélkedő utolsó selejtező versenyét. Tizenkilenc induló, együttesek és szólisták léptek a megyei tanácsháza üvegcsarnokában a közönség és a televízió kamerái elé, hogy most már sokszázezer tv-néző előtt is számot adjanak, tehetségükről, tudásukról.

A vetélkedőn sikerrel szerepeltek a szegedi versenyzők, hiszen a május közepén megtartandó országos elődöntőbe bejutott nyolc induló között egy szólista és két együttes szegedi — Horváth Éva, a Tanárképző Főiskola másodéves hallgatója, a József Attila Tudományegyetem 6 tagú tánczenekara Szomorú István vezetésével és az Orvostudományi Egyetem művészeti együttesének népi tánccsoportja, Lutor Gyula koreográfus irányításával.

A közönség lelkesen tapsolta meg Horváth Éva kulturált éneklését. Harmadik éve tanul énekelni, Gaál József tanár irányításával. Szeretne — mint mondta — az elődöntőben is a szegedihez hasonló sikerrel szerepelni. A tánczenekar Gold: Vándorlás és Fusco: Napfogyatkozás című szerzeményét adta elő, s ezzel a két számmal jutott az elődöntő résztvevői közé. Legnagyobb sikere az orvosegyetemi népi tánccsoportnak volt, amely egy részletet mutatott be a Szüret című táncjátékból. Az együttes táncosait jól ismerik a megye községeiben, hiszen rendszeresen tartanak előadásokat Nagymágocson, Pitvaroson, Maroslelén, Derekegyházán és más községekben. A tánccsoport most Lutor Gyula koreográfiájára új táncjátékot tanul be Boszorkányper címmel.

Kíváncsian várjuk a folytatást s bízunk benne, hogy a szegedi egyetemisták megállják majd a helyüket a fővárosban is.

Színházi jegyzetek

MIRE A NYÁRNAK VÉGE...

Fiatal szerző műve a szegedi színházban

Mindenképp dicséretes, hogy a Szegedi Nemzeti Színház prózai társulata végre mert kitaposatlan útra lépni, s mai magyar darabot tűzött műsorára — ősbemutatóként, fiatal szerzőtől. Tegyük hozzá: tehetséges szerzőtől. Érdemes, hasznos kezdeményezés ez a színháztól, még akkor is, ha a televízió fiatal dramaturgjának első színpadi műve nem minden tekintetben kiérlelt alkotás. Csak a színház kezdeményezőkészsége, a színházi dramaturgia gondos ajnározása, az írók és a színház felelősségteljes összefogása teremtheti meg az új magyar dráma műhelyének feltételeit Szegeden is. — Külön öröm a szegedi Vántus István vállalkozása, aki bebizonyította, hogy képes a mondanivaló drámaiságát fokozó, kifejező, korszerű zenét komponálni a színpadra.

Tarbay Ede színművének cselekménye a személyi kultusz törvénytelenségeinek kezdeti időszakában játszódik egy nyaralóhelyen. Főhőse Péter, a kispolgári szemléletű mérnök-professzor fia, és Anna, akinek apja Lóránth professzor gyermekkori barátja, az ellenállási mozgalom közmegbecsülésnek örvendő egyénisége, »Francois«. Ezt a Francois Ferencet hazug vádak alapján börtönbe vetik. Ennek következtében a karrierjét féltő professzor arra pressziónálja fiát, hogy szakítson Annával, akiért a fiú igaz szerelemmel rajong, s akit mindenképp feleségül szeretne venni. Miután Anna édesapját rehabilitálják, s kiderül az is, hogy a leány gyermeket vár Pétertől, akit azontúl képtelen becsülni, a fiú összeroppan lelkileg, élete zsákutcába torkollik, s az öngyilkosságot választja.

A konfliktus tehát hiteles és drámai, s a mű megfelelően szerkesztett — hisz a feszültség az első képek vontatottsága, szétesettsége után egyre nő, s a darab végső mozzanatai robbanóan izgalmasak —, mégis, több szakmai segítséggel sokkal ritmusosabb, csomóra fogottabb drámát lehetett volna komponálni ebből az anyagból. Különösen zavarók, s az események lendületét kedvezőtlenül befolyásolók a formai újításnak szánt, hosszas, szájbarágás-szerű monológok, melyekkel — teljesen fölöslegesen — a figurák ismert vagy feltételezett pszichikai állapotát akarta jellemezni a szerző.

E kétségtelen hibák ellenére a közönség elégedetten távozik a nézőtérről, mert nemes szándékú, a szocialista morál kialakítását szolgáló, a gerincesség, a bátorság, hűség, helytállás új relációit sugalló, gondolatgazdag színművet láthatott. Különösen a közönség diákfiatalokból toborzódó része tapsol örömmel és szeretettel az ifjú szerelmespárt alakító Földi Terinek és Csíkos Gábornak. A nemrég Jászay-díjjal kitüntetett Földi Teri vonzóan egyszerű eszközökkel, átgondoltan, érzékeny pszichikai megfigyelőkészségről tanúskodóan formálta meg Anna alakját. Különösen a szerelmében csalódott, gyermeket váró Annát állította elénk szívszorító hitelességgel, összetetten. A fiatal Csíkos Gábor, Péter megjelenítője, igen tehetséges partnernak bizonyult, nyersvoltukban is hitelesnek minősíthető indulataival, s a tragédia felé való sodródás stációinak művészi érzékeltetésével. A fiú barátját Kovács János, a professzort Kormos Lajos érdemes művész, a professzorné alakját Szende Bessy jelenítette meg gondosan, a figurák egysíkúságán is tudatos igyekezettel, jellemformáló erővel mutatva túl. Várady Szabolcs, Simon Erika és Pagonyi Nándor egy-egy epizódszerepet formált meg lelkiismeretesen. A rendező, Csajági János eredményes munkát végzett. **D. E.**

FÖLDI TERI ÉS CSÍKOS GÁBOR AZ EGYIK JELENETBEN

vagy egy pontosan ülő dobás. De ez a munkaszeretet most kint, Németországban tudatosult végképp bennünk. Ott a tengerpart sarában-mocsarában is meg tudtuk találni a munka szépségét, amikor egy-egy lecsapolt részben tiszta és száraz lett a talaj, vagy amikor a kiásott árok oldalát egyengettük, oldalait taragtuk éppúgy, mintha valami szobron javítgatnánk. Mondta is ott valaki, hogy meg kellene már egyszer írni valakinek az „árokásás esztétikáját". Viccesen mondta, de ha belegondolunk, nem is annyira vicc ez.

Az ilyen szívvel végzett munkánál az ember a szerszámot is másként érzi. A Keleti-tenger partján eltöltött napok alatt ezt a munkaszeretethez kapcsolódó, kissé jelképes érzést is megfogalmaztuk és tisztáztuk magunkban. Az ember lassan eljut oda, hogy a kapott szerszámot is a sajátjának érzi. Tudja, hogy az ásóján balról egy kis horpadás van és lapátja nyelét milyen barnára pácolták az előttük dolgozók izzadt tenyerei. Ha valaki feledékenységből, vagy szándékosan is ki akarja cserélni, szinte vérremenősen tudja visszakövetelni: ez az én szerszámom!

Összetartozás és egymás segítése

Az egyetemi éveink alatt vontuk le azt a tapasztalatunkat is, hogy a fizikai munka a legjobb emberismertető. Az útépítésnél, vagy a meszes árokban nem lehet álcázni semmit, ott dolgozni kell. Hányszor láttuk már — bármilyen sematikusan hat ez is! — az évközben hangoskodó, túlokos szervezőket összebicsaklott lábakkal állni a lapátjukra támaszkodva és hányszor láttunk csendes, visszahúzódó embereket jól dolgozni. De a fizikai munka tekintély dolgában is erősen determináló. Egy olyan adjunktusra, aki négy építőtábort is végig dolgozott, mégis csak másként néz az ember. De arra a tanárunkra is, aki nem restelt kijönni velünk az NDK-ba és mint akármelyik közönséges hallgató „végiggürizte" azt az egy hónapot. Pedig mindketten mehettek volna akár a Balatonra, vagy máshová.

Azokat a jó érzéseket sem adnám semmiért, amiket akkor érez az ember, amikor a véletlen összehozza valami munkában egy másik, hasonszőrű diákfélével és látja, hogy az éppúgy tudja forgatni a szerszámot, éppúgy a kezére áll a munka, mint neki. Vagy ha egy zsákolónak pontosan úgy, ahogy azt szokás, fel tud adni az ember egy zsákot. Nem nagyszerű, embert ismerő embereket összekapcsoló érzés ez is?

Hit és közösségi magatartás

Az egyetemi évek befejeztével véget érnek ezek a sokféle és sokfelé eltöltött nyarak. Hogy mit jelentettek számunkra?, e néhány erősen szubjektív megjegyzés csak jelezni képes, s ráadásul az sem biztos, hogy túl sok fiatal gondolkozik így. De az mindenesetre tény, hogy a diáktömegek dolgoznak és olyanok is vannak jóneháányan, akiknek ez a tucatnyi nyár annyi mindent jelentett, mint nekünk és akik emberségük, világszemléletük kialakulását is innen eredeztetik, ide vezetik vissza.

Akácz László

Lengyelországban két hetet tölt

négy városban ad hangversenyt az egyetemi énekkar

A Szegedi József Attila Tudományegyetem KISZ Énekkara házatáján nagy a készülődés. Már az elmúlt tanévben, miután az énekkar a felsőoktatási intézmények országos kulturális seregszemléjén első díjat nyert, felvetődött egy esetleges külföldi hangversenysorozat gondolata. Sikerült az egyetem vezető szerveinek, valamint az énekkar vezetőségének egy lengyel egyetemmel kapcsolatot teremteni. Ennek eredményeképp a Szczecini műegyetem meghívására az énekkar két hétre Lengyelországba utazik. A május 15-től 28-ig tartó hangversenykörút alkalmával négy egyetemi városban ad hangversenyt az együttes. Krakkó lesz az első állomás. Varsóba két hangversenyre hívták meg az énekkart. Nemcsak az ottani egyetem, hanem a Lengyel—Magyar Társaság is számít az énekkar közreműködésére. A következő állomás Poznan, végül a vendéglátók következnek majd: Szczecinben négy napot tölt az énekkar. Hazafelé jövet egy napnyi idő még arra is jut, hogy az énekkar tagjai Prága nevezetességeivel is megismerkedjenek.

Új műsorral készültek

Ahogy erről Kertész Lajos, az énekkar kitűnő karnagya beszámolt, az együttes elsődleges feladatának tekinti a magyar kórusművészet propagálását. Ezért a műsor magvát magyar kórusművek, nevezetesen Kodály Zoltán és Bartók Béla szerzeményei alkotják, olyan alkotások, melyeknek pontos és művészi tolmácsolása még hivatásos énekkarok számára is komoly erőpróbát jelent. Kodály: Jézus és a kufárok, Mátrai képek; Bartók: Levél az otthoniakhoz, Négy szlovák népdal — ezek a műsor »legnagyobb« számai. Nem kevesebb erőpróbát jelent Liszt: A munka himnusza és Händel: Sámson c. oratóriumának zárókórusa sem.

A nőikar két József Attila versre írt kórusművel; Vántus: A bánat; Dávid: A gyöngy és Csajkovszkij: Anyegin c. operájából a málnaszedő lányok karával szerepel önállóan is. A hangversenyprogram sokoldalúságát jelzi az is, hogy az énekkar a mozgalmi kórusművek művészi tolmácsolására is nagy gondot fordít A Lenindal, András feldolgozásában, valamint Karai: Barrikádra c. szerzeménye is az előadandó alkotások közé tartozik.

Az utazási jubileum

Ennek a hatalmas, hallatlan precizitást, énekkultúrát és zenei műveltséget megkövetelő programnak a betanulása óriási munkát igényelt. Már szeptember közepén megindult a munka. Aztán ahogy közeledett az elutazás időpontja, egyre sűrűsödtek a próbák is. Most, közvetlen az elutazás előtti hetekben, hetente öt, néha hat próbát is tartanak. Csak a legnagyobb elismeréssel lehet beszélni Kertész Lajos karnagy — aki mellesleg már 35 éve vezeti az énekkart — precizitást követelő türelméről, vasidegeiről és az énekkar tagjainak áldozatvállaló szorgalmáról.

A lengyelországi utazás kissé jubileumi jellegű is: pontosan 25 évvel ezelőtt, tavasszal került sor annakidején az első lengyelországi utazásra.

Május 5-én az egyetem aulájában találkoznak az énekkar fiataljai az énekkar egykori tagjaival, akik beszámolnak majd a régi együttes munkájáról, az élményekről s meghallgatják az utódokat. Május 11-én lesz a búcsúhangverseny, 14-én az indulás, a következő esztendőben pedig folytatódik a munka, a készülődés egy esetleges újabb külföldi vendégszereplésre.

Szegedi bölcsészek Deszken

A Szegedi Bölcsészettudományi Kar magyar—történelem szakos II. éves hallgatói csaknem másfél esztendeje vették fel a kapcsolatot a deszki termelőszövetkezet KISZ-szervezetével. Azóta a II. évesek közül négy-öt hallgató szinte mindennapos kapcsolatot tart fenn a deszki fiatalokkal, s a KISZ-szervezet ügyes-bajos dolgait is segítenek megoldani.

A kapcsolat egyik jelentős állomása az április 28-án este megtartott, mintegy kétórás kulturális műsor előadása. Hetente két ízben, az utolsó héten háromszor rándultak ki a hallgatók Deszkre, hogy a próbákat segíthessék. Az eredmény nem maradt el. Telt ház előtt s igen színvonalasan szórakoztatták a falu lakóit a deszki fiatalok. A műsorban az alapszervezet fele, 18 fő vett részt. A helybeli fiataloknak hosszú évek óta ez volt az első öntevékeny kulturális műsora. Az est sikerét mutatja az is, hogy az előadás résztvevőit több idősebb és fiatalabb néző kereste fel közvetlenül a műsor lebonyolítása után azzal a kéréssel, hogy az előadást feltétlenül ismételjék meg. S megköszönték Frick Máriának, Rohoska Ilonának, Tislér Teréznek, Vácz Györgynek, Lovas Zoltánnak a lelkiismeretes segítséget.